

ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของ
นักเรียนนายสิบตำรวจรุ่น 11 ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 7

The Democratic Political Attitude of Police Trainee,
Batch 11 of Police Training Center Region 7

พันตำรวจเอกหญิง ธนาทิพย์ สิงห์ปาน*

Pol.Col. Tanatip Singpan*

* อาจารย์ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 7 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักเรียนนายสิบตำรวจรุ่น 11 ศูนย์ฝึก่อบรมตำรวจภูธรภาค 7 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนนายสิบตำรวจรุ่น 11 จำนวน 197 คน โดยใช้แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักเรียนนายสิบตำรวจรุ่น 11 ศูนย์ฝึก่อบรมตำรวจภูธรภาค 7 อยู่ในระดับสูง

คำสำคัญ : ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย, นักเรียนนายสิบตำรวจรุ่น 11

Abstract

The objectives of this research were to study the democratic political attitude of police trainee, batch 11 of Police Training Center Region 7. The samples composed of 197 police trainee, batch 11 of Police Training Center Region 7. The data were collected by using questionnaires and analyzed by using the packaging computer program. Statistical tools employed in data analysis and presented through percentage, mean and standard deviation.

The research findings were as follows the democratic political attitude of police trainee, batch 11 were at a high level.

Keywords : democratic political attitude, police trainee batch 11

บทนำ

การเมืองมีความสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนทุกคน เพราะการเมืองเป็นการจัดการนโยบายสาธารณะให้ทุกคนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข การเมืองจะประสานผลประโยชน์และทรัพยากรในสังคม ดังนั้นประชาชนจึงต้องมีส่วนร่วมในการเมืองให้มากที่สุดเพราะการเมืองมีผลกระทบโดยตรงต่อวิถีชีวิตของประชาชนนับตั้งแต่ปี พุทธศักราช 2475 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น

การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เป็นระบบการเมืองที่ให้ความสำคัญกับประชาชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการปกครอง ให้เสรีภาพ ความเสมอภาคและความยุติธรรมกับประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกันตามกฎหมาย โดยใช้หลักเสียงข้างมากพิจารณาสิ่งต่าง ๆ แต่ต้องเคารพเสียงข้างน้อยด้วย ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเป็นสำคัญ การให้ความหมายของการเมืองของแต่ละบุคคลนั้นย่อมแตกต่างกันไปซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์ในการกล่อมเกลางของแต่ละบุคคล บุคคลที่เติบโตมาภายใต้สิ่งแวดล้อมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย จะมีความเชื่อมั่นว่าการเมืองเป็นเรื่องของประชาชน อำนาจอธิปไตยที่แท้จริงเป็นของประชาชน ผู้ใช้อำนาจทางการเมืองต้องได้รับฉันทานุมัติจากประชาชน การใช้อำนาจทางการเมืองต้องเป็นไปตามความต้องการของประชาชนเพื่อตอบสนองประโยชน์สุขของประชาชน ประชาชนมีอำนาจสูงสุดในการกำหนดหรือสามารถถอดถอนผู้ปกครองได้ บุคคลที่มีความเชื่อเช่นนี้จะมีทัศนคติที่ดีและมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสูง ระบบการเมืองที่ดีนั้นจะช่วยส่งเสริมให้ประชาชนมีวิถีชีวิตที่ดี ประชาชนจะต้องอยู่กับการเมืองตลอดไปจึงต้องช่วยกันทำให้การเมืองดีขึ้น

ทัศนคติทางการเมืองที่ดีนั้นต้องเริ่มมาจากรากฐานตั้งแต่วัยเด็กและสังคมนานาระทั้งวัยผู้ใหญ่ โรงเรียนเป็นอีกสถาบันที่สำคัญในการปลูกฝังทัศนคติทางการเมืองที่ดีต่อเยาวชนของชาติ สร้างความเจริญเติบโตของประชาธิปไตยโดยยึดหลักความมีเหตุผลและยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างจากผู้อื่น ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่ดีจะเป็นข้อมูลที่สำคัญในการนำมาพัฒนาความเป็นประชาธิปไตยของประเทศไทยให้ประสบผลสำเร็จได้อย่างสมบูรณ์และมั่นคงต่อไปในอนาคต

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยจะทำการวิจัยถึง “ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักเรียนนายสิบตำรวจรุ่น 11 ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 7” โดยเหตุผลที่เลือกทำการวิจัยเนื่องจากตามกฎหมายได้บัญญัติให้ผู้ที่มิอายุ 18 ปี บริบูรณ์ มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้ และเป็นกลุ่มที่กำลังจะจบการศึกษาและบรรจุเข้ารับราชการตำรวจ ดังนั้นคณะผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความเหมาะสมที่จะทำการวิจัยกลุ่มประชากรดังกล่าว โดยจะศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยให้มีความเจริญและมีเสถียรภาพอย่างยั่งยืน ส่งผลให้เกิดทัศนคติทางการเมืองที่ดีต่อประเทศชาติ สร้างความเจริญเติบโตของประชาธิปไตยโดยยึดหลักความมีเหตุผลและยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างจากผู้อื่น ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนเหล่านี้ จะเป็นข้อมูลที่สำคัญในการนำมาพัฒนาความเป็นประชาธิปไตยของประเทศไทยให้ประสบผลสำเร็จได้อย่างสมบูรณ์และมั่นคงต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักเรียนนายสิบตำรวจรุ่น 11 ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 7

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัย ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักเรียนนายสิบตำรวจรุ่น 11 ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 7 ใช้เป็นข้อมูลส่งเสริมให้นักเรียนนายสิบตำรวจมีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่ดี เข้าใจระบอบการเมืองไทย และจะเป็นข้อมูลที่สำคัญในการนำมาพัฒนาความเป็นประชาธิปไตยของประเทศไทยให้ประสบผลสำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ต่อไปในอนาคต

วิธีการวิจัย

คณะผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการและอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนนายสิบตำรวจรุ่น 11 ศูนย์ ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 7 จำนวน 197 คน ในช่วงเดือนมกราคม พ.ศ. 2563

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาจาก การศึกษาทฤษฎีแนวคิดต่าง ๆ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยใช้แบบสอบถามตาม มาตรฐานวัดแบบ Likert's Scale และลักษณะคำถามจะมีทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ใช้อธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ที่ศึกษา
2. ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ใช้อธิบายระดับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักเรียนนาย สิบตำรวจรุ่น 11 ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 7

ผลการวิจัย

ระดับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักเรียนนายสิบตำรวจ รุ่น 11 ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 7 อยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.83 เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประเด็นที่นักเรียนนายสิบตำรวจ มีทัศนคติอยู่ในระดับสูง ที่สุด คือ ผู้นำประเทศที่ดีต้องเป็นผู้นำที่มีความรู้ คู่คุณธรรม (ข้อ 7.) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.59 รองลงมาคือ นักการเมืองต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่คนในสังคม (ข้อ 16.) มีค่าเฉลี่ย 4.32 และพบว่า ประเด็นที่นักเรียนนายสิบตำรวจ มีทัศนคติอยู่ใน ระดับต่ำที่สุด คือ พรรคการเมืองไม่ควรใช้นโยบายหาเสียงแบบประชานิยม (ข้อ 21.) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 2.98 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนภาพล อัครินัท (2548)

ศึกษาเรื่อง “ทัศนคติของนักเรียนนายเรืออากาศต่อประชาธิปไตยในประเทศไทย” ที่พบว่ามียกระดับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับสูง และสรรพวงษ์ เกิดแก้ว (2556) ศึกษาเรื่อง “ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนศรีประจันต์ “เมธีประมุข” จังหวัดสุพรรณบุรี” ที่พบว่ามียกระดับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับสูง และหัวข้อที่ประชาชนให้ความสนใจเป็นอย่างมาก คือ การเป็นผู้นำที่มีความรู้คู่คุณธรรม และนักการเมืองควรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่คนในสังคม

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประเด็นที่นักเรียนนายสิบตำรวจ มีทัศนคติอยู่ในระดับสูงที่สุด คือ ผู้นำประเทศที่ดีต้องเป็นผู้นำที่มีความรู้ คู่คุณธรรม (ข้อ 7.) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ 4.59 รองลงมาคือ นักการเมืองต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่คนในสังคม (ข้อ 16.) มีค่าเฉลี่ย 4.32 รัฐบาลที่มีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ ถือเป็นสิ่งสำคัญในระบอบประชาธิปไตย (ข้อ 13.) มีค่าเฉลี่ย 4.20 และประเทศที่ประชาชนมีการศึกษาที่ดีจะทำให้ประชาธิปไตยพัฒนาได้อย่างมั่นคง (ข้อ 3.) มีค่าเฉลี่ย 4.18

จากผลการวิจัยข้างต้น แสดงให้เห็นว่านักเรียนนายสิบตำรวจมีความรู้ความเข้าใจหลักการพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีความตื่นตัวทางการเมือง และให้ความสำคัญต่อการบริหารประเทศด้วยหลักธรรมาภิบาล โดยการเลือกนักการเมืองที่มีความรู้ ความสามารถ ควบคู่ไปกับการมีคุณธรรม ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่คนในสังคม รัฐบาลต้องบริหารประเทศด้วยความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ นอกจากนี้ยังเห็นว่าควรส่งเสริมให้ประชาชนมีการศึกษาที่ดีซึ่งจะส่งผลให้ประชาธิปไตยพัฒนาได้อย่างมั่นคง

ส่วนหัวข้อที่นักเรียนนายสิบตำรวจมีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง เช่น พรรคการเมืองและนักการเมืองที่มีอยู่ในปัจจุบันเห็นแก่ประโยชน์ของตนเองและพวกพ้องมากกว่าประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน (ข้อ 15.) ค่าเฉลี่ย 3.23 การปฏิบัติ รัฐประหาร เป็นการกระทำที่สามารถทำได้ เมื่อไม่สามารถแก้ไขปัญหาหรือหาทางออกอื่นได้ (ข้อ 25.) ค่าเฉลี่ย 3.22 และพรรคการเมืองไม่ควรใช้นโยบายหาเสียงแบบประชานิยม (ข้อ 21.) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 2.98

จากผลการวิจัยข้างต้น แสดงให้เห็นว่านักเรียนนายสิบตำรวจ ยอมรับต่อการใช้นโยบายหาเสียงแบบประชานิยมของพรรคการเมือง เนื่องจากประชาชน

สามารถเข้าถึงโครงการต่าง ๆ ตามนโยบายหาเสียงแบบประชานิยมได้ง่ายกว่า ทั้งยังเป็นนโยบายที่จับต้องได้ ทำให้กลายเป็นมาตรฐานในการหาเสียงครั้งต่อ ๆ ไป ประเด็นการปฏิวัติ รัฐประหารนั้นก็มีความเห็นว่าเป็นสามารถทำได้ เมื่อไม่สามารถหาทางออกอื่นได้ นอกจากนี้ยังมีความรู้สึกว่าการเมืองเข้ามาทำงานการเมืองเพื่อผลประโยชน์ของตนเองและพวกพ้องมากกว่าประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัย พบว่า ระดับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักเรียนนายสิบตำรวจรุ่น 11 ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 7 อยู่ในระดับสูง แสดงให้เห็นว่านักเรียนนายสิบตำรวจมีความรู้ มีความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีการติดตามการเคลื่อนไหวทางการเมือง ซึ่งจะเป็นพลังอันสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาการเมืองแบบประชาธิปไตยอย่างยั่งยืน โดยการรักษาระดับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักเรียนนายสิบยังคงอยู่ในระดับสูงต่อไปได้นั้น คณะผู้วิจัยขอเสนอแนะ ดังนี้

1. หน่วยงานภาครัฐ ควรส่งเสริมและสนับสนุนทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ กล่าวคือ ในภาคทฤษฎี คือ การส่งเสริมให้ความรู้เพื่อให้เกิดความเข้าใจต่อการเมืองแบบประชาธิปไตย และภาคปฏิบัติ คือ การเปิดโอกาสสนับสนุนให้ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทางการเมือง เช่น การแสดงความคิดเห็นทางการเมือง เป็นต้น นอกจากนี้ข้าราชการและบุคลากรต่าง ๆ ในหน่วยงานภาครัฐ ควรยึดหลักการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อประโยชน์แก่ประชาชน และต้องมีการบังคับใช้กฎหมายกับข้าราชการและบุคลากรต่าง ๆ ในหน่วยงานภาครัฐที่ประพฤติมิชอบตามกฎหมายอย่างจริงจัง

2. ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจ ควรส่งเสริมให้นักเรียนนายสิบตำรวจมีความรู้ความเข้าใจการเมืองการปกครอง เพื่อที่จะสามารถนำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การจัดกิจกรรมภายในชั้นเรียน ไม่ว่าจะเป็นการระดมกลุ่มวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมือง หรือเหตุการณ์ทางการเมือง เพื่อให้ประเด็น

การเมืองการปกครองอยู่ในความสนใจของนักเรียนนายสิบตำรวจอย่างต่อเนื่อง อันจะส่งผลให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการปกครองแบบประชาธิปไตย

3. การปกครองส่วนท้องถิ่น ปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายของหน่วยงานภาครัฐ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก ไม่เลือกปฏิบัติ ปฏิบัติต่อประชาชนอย่างเสมอภาค ส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ประชาชนเกิดทัศนคติที่ดีต่อการปกครองส่วนท้องถิ่น

4. สื่อมวลชน ควรนำเสนอข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ อย่างครบถ้วนให้ถูกต้องปราศจากการบิดเบือน และควรมีการวิเคราะห์ที่เป็นเหตุเป็นผล มีพยานหลักฐานต่าง ๆ มารองรับ เพื่อความน่าเชื่อถือ

5. ครอบครัวยุคใหม่ ควรส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนทัศนคติ ความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครองในครอบครัวให้มากขึ้น เปิดโอกาสให้สมาชิกในครอบครัวได้มีการแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ รวมไปถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทางการเมือง เพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการปกครองแบบประชาธิปไตย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการเปรียบเทียบระดับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักเรียนนายสิบตำรวจ ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 7 กับนักเรียนนายสิบตำรวจศูนย์ฝึกอบรมตำรวจอื่น ๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาความเป็นประชาธิปไตยของประเทศไทยให้ประสบผลสำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ต่อไปในอนาคต

2. การวิจัยในครั้งต่อไปควรมีการวิจัยเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครอง เช่น ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมทางการเมือง หรือความรู้สึกมีสมรรถนะทางการเมือง เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. 2527. **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช และ กนก วงษ์ตระหง่าน. 2526. **ภาษากับการเมือง**. กรุงเทพมหานคร: เจ้าพระยาการพิมพ์.
- ชูชีพ อ่อนโคกสูง. 2522. **จิตวิทยาการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- เดโช สวานานนท์. 2512. **ปทานุกรมจิตวิทยา**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- ถวิข ธาราโกชน์. 2532. **จิตวิทยาสังคม**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- ชานินทร์ กรัยวิเชียร. 2518. **ระบอบประชาธิปไตย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: กรมยุทธการทหาร กระทรวงกลาโหม.
- ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์. 2529. **ปัญหาการเมืองไทยปัจจุบัน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช.
- ธีระ แก้วแดง, พ.ท. 2546. **ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย: ศึกษาเฉพาะกรณีนักศึกษาวิชาทหารในจังหวัดราชบุรี**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นภาพล อัครินทัต, ร.อ. 2548. **ทัศนคติของนักเรียนนายเรืออากาศต่อประชาธิปไตยในประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2520. **ทัศนคติ: การวัด การเปลี่ยนแปลง และพฤติกรรมอนามัย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. 2526. **ข่าวสารการเมืองของไทย**. กรุงเทพมหานคร: เจ้าพระยาการพิมพ์.
- วัลลภ รัฐฉัตรานนท์. 2556. **วิธีและเทคนิคในการวิจัยทางรัฐศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สมาธรรม.

สรพงษ์ เกิดแก้ว. 2556. **ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนศรีประจันต์ “เมธีประมุข” จังหวัดสุพรรณบุรี**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุชา จันทร์เอม และ สุรางค์ จันทร์เอม. 2520. **จิตวิทยาสังคม**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แพรวพิทยา.

Back, K.W. 1977. **Social Psychology**. New York: John Wiley & Son.

Bany, M.A. and L.V. Johnson. 1975. **Educational Social Psychology**. New York: Macmillan Publishing Co.

Fishbien, M. 1967. **Attitude Theory and Measurement**. New York: John Wiley.

Hook, S. 1988. **The Encyclopedia Americana (International Edition)**. New York: Grolier.

Lambert, W.W. 1965. **Social Psychology**. New Jersey: Prentice Hall Inc.

Lipset, S.M. 1964. **Political Man**. London: Mercury Books.

Pateman, C. 1970. **Participation and Democratic Theory**. Cambridge: Cambridge University Press.

Ranney, A. 1958. **The Governing of Man**. New York: Hold, Rinchard and Winston.

Riker, W.A. 1981. **Academic American Encyclopedia**. New Jesay: Arete Publishing.

Schumpeter, J. 1943. **Capitalism, Socialism and Democracy**. London: George Allen and Unwin.